

5 ГЕНДЕРНА
РІВНІСТЬ

Затверджую
ректор ХНУРЕ

Гор РУБАН

**ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ
З ЦІЛІ 5**

«ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ»

у 2024 році

5 GENDER
EQUALITY

Харків 2025

Центр гендерної освіти (ЦГО) ХНУРЕ створено з метою надання просвітницької, методичної та науково-практичної допомоги студентам/кам, аспірантам/кам, співробітникам/цям та викладачам/кам університету з впровадження ідей гендерної рівності та недискримінації в навчально-виховний процес, шляхом посилення гендерного компонента в змісті соціально-гуманітарних дисциплін, допомоги в проведенні виховних заходів, організації науково-дослідницької роботи з гендерної проблематики.

Робота Центру гендерної освіти базується на принципах дотримання демократичних цінностей свободи, справедливості, рівності прав і можливостей, інклюзивності, толерантності, недискримінації; відкритості та прозорості.

Працівники ЦГО керуються етичним кодексом працівника освіти, поважають гідність особистості. будують свою діяльність на основі доброзичливості, довіри у тісному співробітництві з усіма учасниками педагогічного процесу.

Реалізуючи основну мету та завдання, сприяючи формуванню гендерночутливого освітнього середовища в університеті Центр гендерної освіти використовує такі форми роботи:

- здійснює різноманітні заходи задля формування особистісної і колективної гендерної культури, розвитку критичного і аналітичного мислення, навичок публічного виступу як важливого компоненту самопрезентації та розвитку особистості й активізації молодіжної ініціативи з застосуванням недискримінаційної комунікації, заснованій на принципі гендерної рівності як основи реалізації прав людини;

- надає довідкову, просвітницьку та освітню допомогу у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків студентам/кам, аспірантам/кам, співробітникам/цям та викладачам/кам вузу;

- організовує психолого-корекційну та тренінгову роботи з питань недискримінації та гендерної рівності;

- організовує науково-дослідну роботу з недискримінаційної та гендерної проблематики;

- організовує семінари, круглі столи, конференції з гендерної та недискримінаційної проблематики;

- організовує виставки творчих робіт студентів/ок, аспірантів/ок та співробітників/ць: виставки плакатів, фото та відео робіт, анімації та графіки з гендерної та недискримінаційної проблематики. <https://nure.ua/en/branch/gender-education-center>

Відповідно до Плану гендерної рівності, Університет зосередився на таких ключових напрямках:

1. Розширення можливостей для жінок у STEM: ХНУРЕ запровадив програми наставництва для жінок, щоб сприяти їхньому професійному розвитку в технічних і наукових дисциплінах. Також створено стипендії та гранти для заохочення жінок до навчання в STEM-напрямах.

2. Освіта з питань гендерної рівності: Університет організував обов'язкові семінари та тренінги з питань гендерної інклюзії для персоналу та студентів, що допомагають формувати гендерно-чутливу культуру. Це також включає тренінги, спрямовані на подолання гендерних стереотипів.

3. Підтримка гендерно-орієнтованого навчання: ХНУРЕ створив робочу групу для адаптації навчальних програм з акцентом на гендерну тематику. Деякі курси було переглянуто, щоб враховувати гендерні аспекти, а також розроблено нові курси з гендерних досліджень.

Університет встановив цілі для забезпечення рівного представництва на керівних посадах. Це включає заохочення жінок подавати заявки на керівні позиції, а також створення програм лідерства, орієнтованих на підтримку жінок у їхньому кар'єрному зростанні.

Створено можливості для студенток обіймати керівні посади в органах студентського самоврядування, що сприяє формуванню навичок лідерства серед жінок і дівчат.

ХНУРЕ впровадив гнучкі умови роботи для співробітників, включаючи можливість віддаленої роботи та гнучкий графік.

Задля прозорості та підзвітності ХНУРЕ запровадив систему моніторингу з регулярними звітами про виконання плану. Щокварталу Комітет з питань гендерної рівності збирається для оцінки ефективності впроваджених заходів, а також підготовки рекомендацій для подальшого вдосконалення.

Моніторинг гендерного балансу викладацького складу

Для досягнення ЦСР 5 відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Кодексу законів про працю України та Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів), в Університеті трудові відносини з науково-педагогічними працівниками оформлялися шляхом укладання трудових договорів (контрактів) незалежно від статі.

У 2024 році освітній процес в Університеті забезпечували 593 науково-педагогічних працівники, серед них 95 особи – доктори наук та професори, 314 кандидатів наук і доцентів. Характеристику кадрового складу порівняно з минулим роком наведено таблицях 1 – 4.

Таблиця 1 – Кадровий склад Університету

Науково-педагогічні працівники та ін. працівники	2023 рік			2024 рік		
	сум.	штат	разом	сум.	штат	разом
Науково-педагогічні працівники	111	588	699	86	593	679
(зокрема кошти спеціального фонду)	2	63	65	8	38	46
Наукові співробітники	18	14	32	32	26	58
Доктори наук, професори	30	99	129	33	95	128
– науково-педагогічний склад	7	3	10	7	2	9
– працівники НДЧ						
Кандидати наук, доценти	33	314	347	36	313	349
– науково-педагогічний склад	8	11	19	5	8	13
– працівники НДЧ						
Навчально-допоміжний персонал адміністративно-управлінський, господарський та обслуговуючий персонал	67	595	662	30	665	695
(зокрема кошти спеціального фонду)	3	127	130	4	114	118
Допоміжний персонал НДЧ	12	8	20	2	5	7
Загалом	208	1205	1413	150	1289	1439
(зокрема кошти спеціального фонду)	5	191	196	12	152	164

Таблиця 2 – Якісна характеристика науково-педагогічних працівників з урахуванням жінок

Науково-педагогічний склад	2023 рік штат/жінок	2024 рік штат/жінок
Загальна кількість науково-педагогічних працівників	588/263	593/256
Зокрема:		
докторів наук, професорів	99/24	95/19
кандидатів наук, доцентів	314/163	313/150
Загальна кількість викладачів з науковими ступеннями та вченими званнями	412/187	408/187
За віком:		
до 30 років	32/27	25/18
30-39 років	58/35	54/33
40-49 років	98/52	99/51
50-59 років	88/41	96/52
понад 60 років	136/32	134/33
Загальна кількість викладачів пенсійного віку	164/51	159/51
пенсійного віку чоловіків	113	159
пенсійного віку жінок	51	51
Середній вік викладачів	52/49,6	50,2/49,6

Таблиця 3 – Якісна характеристика керівного складу

Керівний склад	2023 рік/з них жінок	2024 рік/з них жінок
Декани, директори центрів (ЦПО, ННЦЗФН, ЦОНИГ)	10/1	9/0
з них докторів наук, професорів	3/0	3/0
кандидатів наук, доцентів	5/0	6/0
За віком: до 30 років	0/0	0/0
30 – 39 років	1/0	0/0
40 – 49 років	1/0	1/0
50 – 59 років	3/1	4/0
понад 60 років	5/0	4/0
Пенсійного віку	5/0	4/0
Середній вік	59,6/57	58,89
Завідувачі кафедр	31/10	29/10
з них докторів наук, професорів	21/4	19/5
середній вік	63,4/62,3	62,42/60,4
кандидатів наук, доцентів	10/6	10/5
середній вік	52,9/50,1	52,7/50,0
За віком: до 30 років	0	0/0
30 – 39 років	1/0	2/1
40 – 49 років	7/3	5/1
50 – 59 років	7/1	9/5
понад 60 років	16/3	13/3
Пенсійного віку	16/3	13/3
Середній вік	60/55	59,07/55,2

Таблиця 4 – Науково-педагогічний потенціал

Науково-педагогічний склад	Кількість/ із них жінок
Загальна кількість штатних науково-педагогічних працівників з урахуванням штатних сумісників	704/309
Загальна кількість штатних науково-педагогічних працівників, які працюють на повну ставку й більше	433/208
<i>Доктори наук, професори</i>	
Кількість докторів наук, професорів, включаючи штатних сумісників (одна і та ж особа враховується один раз)	95/19
Загальна кількість докторів наук, зокрема штатних сумісників	88/13
Кількість докторів наук, які працюють на повну ставку і більше	68/15
Загальна кількість професорів, зокрема штатних сумісників	84/21
Кількість професорів, які працюють на повну ставку і більше	63/13
Кількість докторів наук, професорів, які працюють на повну ставку, у віці до 50 років включно (одна і та ж особа враховується один раз)	20/5
<i>Кандидати наук, доценти</i>	
Кількість кандидатів наук, доцентів, включаючи штатних сумісників (одна і та ж особа враховується один раз)	373/177
Загальна кількість кандидатів наук, зокрема штатних сумісників	362/172
Кількість кандидатів наук, які працюють на повну ставку і більше	247/128
Загальна кількість доцентів, зокрема штатних сумісників	237/123
Кількість доцентів, які працюють на повну ставку і більше	191/107
Кількість кандидатів наук, доцентів, які працюють на повну ставку, у віці до 40 років включно (одна і та ж особа враховується один раз)	54/31

ЗВІТ ПРО РОБОТУ ЦЕНТРУ ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ У 2024 РОЦІ

Забезпечено надання методичної та науково-практичної допомоги викладачам і студентам Університету з впровадження ідей гендерної рівності та принципів недискримінації в навчально-виховний процес шляхом:

- посилення гендерної компоненти в змісті соціально-гуманітарних та спеціальних дисциплін: викладається курс «Гендерні проблеми сучасного суспільства», гендерна компонента внесена до навчальних програм дисциплін за вибором;

- організації науково-дослідницької роботи з гендерної та антидискримінаційної проблематики, продовжена робота над довгостроковим проектом «На шляху до гендерночутливого закладу вищої освіти», який був підтриманий Харківською обласною державною адміністрацією. А саме:

- 1) підготовлено студентські роботи в межах конференції «Гуманітарні аспекти становлення інформаційного суспільства» на XXVIII Міжнародному молодіжному форумі «Радіоелектроніка і молодь в XXI столітті»;

- 2) проведено щорічний науково-практичний онлайн-семінар для магістрів/ок, аспірантів/ок (за участю учасників/ць з інших закладів вищої освіти України) «Лідерство жінок у кризових ситуаціях: досвід українських активісток та управлінців»;

- 3) проведено в дистанційному режимі 25 індивідуальних психологічних консультацій.

Було взято участь у проведенні виховних заходів щодо актуальної гендерної та антидискримінаційної проблематики для студентів/студенток та співробітників/співробітниць Університету. А саме:

- центром гендерної освіти ХНУРЕ було проведено заходи в межах Всесвітньої акції «16 днів проти насильства» з метою підвищення обізнаності з питань запобігання та протидії усім формам насильства, торгівлі людьми, забезпечення гендерної рівності та прав людини;

- проведено круглі столи з тем, що можуть стати майданчиком для обговорення реальних проблем, обміну досвідом та розробки рішень, які сприятимуть інтеграції гендерної рівності у всі аспекти суспільного життя навіть у воєнний час: «Роль жінок у воєнний час», «Гендерна освіта у військовий період», «Гендерно-чутливі політики в умовах війни»;

- проведено студентський творчий онлайн-конкурс зі створення візуальних матеріалів щодо заходів до Міжнародної акції «16 днів проти гендерного насильства»;

– проведено онлайн-засідання дискусійного клубу ЦГО ХНУРЕ, підготовленого волонтерами ЦГО ХНУРЕ: «Психологічна підтримка жертв гендерного насильства у воєнний період», «Гендерні проблеми біженців за кордоном: інтеграція, безпека, підтримка» та «Травматичний досвід війни: гендерні відмінності у реакціях та потребах»;

– проведено цикл засідань гендерного кіноклубу «Роль медіа у формуванні гендерної чутливості під час війни» з переглядом вітчизняних фільмів: «Невидимий батальйон», «Погані дороги», «Атлантида»;

– проведено студентський онлайн-флешмоб студентів/ок-волонтерів/ок ХНУРЕ «Координація волонтерських штабів: досвід жінок-лідерок»;

– до Міжнародного жіночого дня проведено щорічний онлайн-захід «Як війна змінила сприйняття гендерних ролей в українському суспільстві».

Узято участь у дистанційних заходах на каналах соціальних мереж платформи EuroGender.

Було взято участь у дистанційних заходах із партнерськими жіночими організаціями «Гендерний креативний простір», «Українські гендерні ініціативи».

Диплом стипендіата Верховної Ради України отримала докторка технічних наук, Євдокименко Марина професорка кафедри інфокомунікаційної інженерії ім. В.В. Поповського за виконання у 2022 році науково-технічної роботи на тему «Проектування та оптимізація кіберстійких мультисервісних програмно-конфігурованих мереж в умовах відмов та компрометації мережного обладнання».

Під час заходу Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук привітав переможців конкурсу та подякував молодим ученим за їхню наукову діяльність, творчі здобутки та наукові результати, а також за те, що вони, попри складні воєнні часи, продовжують плідно працювати в Україні.

<https://nure.ua/nahorodzhennia-stypendiativ-verkhovnoi-rady-ukrainy>

До Дня Науки в Україні докторка технічних наук, професорка кафедри інфокомунікаційної інженерії ім. В.В. Поповського Марина Євдокименко була нагороджена відзнакою Національної академії наук України для молодих учених «Талант, натхнення, праця». Варто зазначити, що нагородження молодих учених, які не є працівниками НАН України, є винятком.

Крім того, професорка отримала подяку від Міністерства освіти і науки України за багаторічну сумлінну працю, вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів та плідну науково-педагогічну діяльність.

Марина Олександрівна є взірцем професійної відданості та наукового ентузіазму. Її праця не лише сприяє розвитку науки, але й надихає молоде покоління дослідників до нових відкриттів та інновацій. Вона активно бере участь у наукових конференціях, публікує свої роботи в авторитетних наукових виданнях, реалізовує важливі наукові та соціальні проекти та невпинно працює над підвищенням якості освіти у галузі кібербезпеки на інфокомунікацій.

<https://nure.ua/profesorka-khnure-nahorodzhena-vidznakoiu-nan-ukrainy-dlia-molodykh-uchenykh-talant-natkhennia-pratsia>

У квітні 2024 року в Лісабоні (Португалія) за підтримки Ordem dos Engenheiros (Асоціації інженерів) відбулась заключна конференція COST ACTION CA19122 EUGAIN, тема якої «Opening the doors to the world». Головна мета заходу пов'язана з висвітленням результатів проекту EUGAIN запрошеним зовнішнім зацікавленим сторонам і представникам влади та залученням їх до спільної дискусії щодо покращення гендерного балансу в інформатиці в Європі та за її межами.

Шлях до гендерної рівності, інклюзії, різноманіття продовжується, але тільки спільними зусиллями можливо досягти кращого розуміння та спроможності вирішення викликів. З цією метою членами робочих груп EUGAIN було розроблено буклети для шкіл, університетів, політиків та всіх зацікавлених сторін вільного користування та розповсюдження. На сторінці вебсайту EUGAIN представлено кращі практики проекту, а також успішні

<https://nure.ua/en/conference-workshops/sustainable-development-goals-sdgs-the-objectives-of-nure-to-implement-the-sdgs/gender-equality>

ініціативи факультетів інформатики, індустрії та суспільства, спрямовані на покращення гендерного балансу в інформатиці в академічних та промислових колах.

Професорка кафедри ІКІ ім. В.В. Поповського Єременко О.С. є членкинею другої робочої групи WG2 «Від бакалаврату/магістратури до докторантури» («From Bachelor/Master Studies to Ph.D») та була розробницею відповідного буклету.

Також в ході науково-практичної діяльності WG2, окрім поданих манускриптів до високореєтингових видань, було розроблено та опубліковано каталог питань жіночого наукового чату про кар'єру, який також доступний українською мовою та рекомендується для використання університетами з метою підвищення рівня обізнаності дівчат і жінок щодо навчання в аспірантурі та отримання наукового ступеня.

<https://nure.ua/uchast-profesorky-khnure-u-konferentsii-cost-action-ca19122-eugain>

Філіал «Дівчата STEM» активно сприяє гендерному рівноправ'ю та сталому розвитку ЦСР університету. Його діяльність, здійснювана в рамках проекту “Трамплін до рівності” з підтримки уряду Швеції, є важливим кроком на шляху до створення сприятливого середовища для жінок у сфері науки та техніки. Ініціативи, запроваджені філіалом, допомагають розширювати можливості для жінок у STEM-галузях та сприяють підвищенню їхнього представництва на наукових та технічних посадах. <https://nure.ua/pidtverdzhennia-roboty-filialu-divchata-stem-2>

Протягом 2024 року ХНУРЕ успішно реалізував низку ініціатив, які сприяли покращенню гендерної рівності в університеті. Пріоритетними стали підтримка жінок у науці, адаптація навчальних програм та створення умов для інклюзивного середовища. Університет продовжує цю роботу, вдосконалюючи методи підтримки різноманітності та інклюзії.

Керівник Центру
гендерної освіти ХНУРЕ

Тетяна КОРОБКІНА